

Snoei puberbomen

Hoe kom je van jong naar oud?

Belangrijk bij puberbomen

- Groei erin blijven houden
- Zorgen dat de hoogtelijnen zich goed ontwikkelen
- Zorgen voor evenwichtige kroonopbouw: niet te hoog en niet te breed.
- Proberen wat hoge bolvorm te handhaven.
- Geleidelijk uitdunnen van takken
- Tijdelijke ladderzetten gaan maken

Voorkeur voor ouderwetse bolvorm met hoogtelijnen en zijetages.

- Vooral appels groeien van nature zonder harttak en vormen een bolkroon
- Schematisch model: aantal hoogtelijnen (hoofd-gesteltakken omhoog) en daaraan zijetages voor breedte-groei.

Oude Bellefleur met bolvorm en 4 hoogtelijnen en veel zij-etages en 1^e etagegesteltakken

Appel 7 jaar zonder harttak

- een appel met meerdere hoogtelijnen
- Onderin aan die hoofdgesteltakken al zijtakken voor 1^e etage.
- Hoger op de hoogtelijnen ook al zijtakken voor breedtegroei.
- Goede hoogtegroei en dus een echte bolvorm.

Appel 10 jaar, weinig gesnoeid

- Appel opgebouwd met 5 gesteltakken zonder harttak.
- Ontwikkeling in de hoogte, maar ook in de breedte.
- Let op de zijtakken aan de hoogte-gesteltakken, die zorgen voor de breedte.
- Terwijl er dus geen echte eerste etage-takken zijn vanaf de stam!

Appel, 40 jaar weinig gesnoeid

- Bolvorm met 2 hoogtetakken en daaraan zij-etages.
- Bij opknappen vooral ladderzetten gemaakt aan de buitenkant en uitgedund om etages meer licht te geven.
- Vanuit de ladder is zowel boven als onder vruchthout aan de buitenkant goed te zien en te snoeien.
- Hellingshoek van bolvorm komt ongeveer overeen met ladderhoek!

Problemen bij opbouw appels

- Opbouw met harttak kan wel, maar is in praktijk erg moeilijk. Ontstaat meestal niet de klassieke ouderwetse bolvorm, maar een stompe piramide
- Ook zonder harttak gaat het helaas nog vaak mis bij opbouw appels.
- In begin starten met 1 etage: er ontstaat een soort komvorm zonder echte hoogte in de boom.
- Wel met hoogtelijnen: te weinig hoogte al dan niet in combinatie met de sterke breedtegroei van met name onderste etages.

Appelbomen met harttak

- Vaak bij appels met harttak: soort stompe piramidevorm.
- Vaak groeien 1^e etagetakken heel sterk: worden heel breed in vergelijking met hogere etages.
- Of willen meedoen in de hoogte.

Groninger Kroon, 6 jaar, met harttakopbouw: wordt brede piramide

Appelboom 7 jaar, met harttak opgebouwd, niet meer gesnoeid

- Appelboom met sterke ontwikkeling 1^e etage in de hoogte.
- Concurrentie tussen de etages vanuit de harttak. Ca 1 m boven de eerste zit de tweede en 1 m daarboven een kleine derde.
- Wat nu doen? Handhaven harttak: dan 1^e etage vlak snoeien. Is zeer zware ingreep, je krijgt een stompe piramide en heel veel reactie op de 1^e etagetakken.

Zoete bloemee, 10 jaar. Harttak en 2 etages en zeer brede 1e etage

Appelopbouw zonder harttak

- In oude theorie:
meestal appel zonder
harttak en 1 etage
- Gevolg: geen hoogte in
de boom, een platte
paraplu
- Of veel steile groei die
telkens wordt
weggeknipt.

15 jarige appel met een komvorm
zonder veel hoogte (soort paraplu).

Komvorm appel (rechts erg vlak)

Appel 5 jaar met 3 hoogte-takken, maar relatief toch wel sterke/brede 1^e etage.

Bramley-appel, 14 jaar. Opbouw met 4 hoogtelijnen en daaraan zijetages. Wel nog relatief brede 1e etage

Knothoogstambomen

- Regelmatig worden hoogstambomen heel klein gehouden.
- Kroon kan echter makkelijk 5m hoog en 7m breed worden.
- Heel veel sterk reactiehout door het klein houden
- Selecteren en uitdunnen en uitbouwen

Uitdunnen van gesteltakken

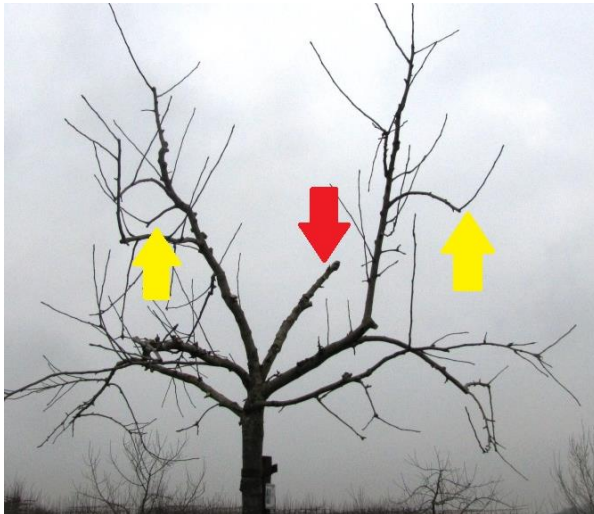
- Hoe groter de kroon hoe meer aan buitenkant takken elkaar raken.
- Daar soms kleinere takken wegsnoeien.
- Vaak ook tussenliggende gesteltakken verwijderen
- Etageopbouw wordt zo duidelijker.

Evenwichtige kroon (overal zit aan de buitenkant hout): vooral uitdunnen

Vruchtbaarheid-groei

- Vooral bij appels met zwakkere onderstam, soms al na 5 jaar vruchtbaar.
- Gesteltakken gaan dan doorhangen.
- Hangende delen wegsnoeien (geel)
- Rood: sterk inknippen voor nieuwe hoogte

Bovenin vaak te snel vruchtbaar

- Bij appelbomen met zwakkere onderstam vaak takken snel vruchtbaar.
- Terugknippen tot in 2/3 jarig hout om groei erin te houden
- Hangende gesteltakken door vruchtdracht. Op foto niet meer bruikbaar.
- Daarom: gesteltak sterk ingekort om met nieuwe takken te beginnen uit te bouwen.

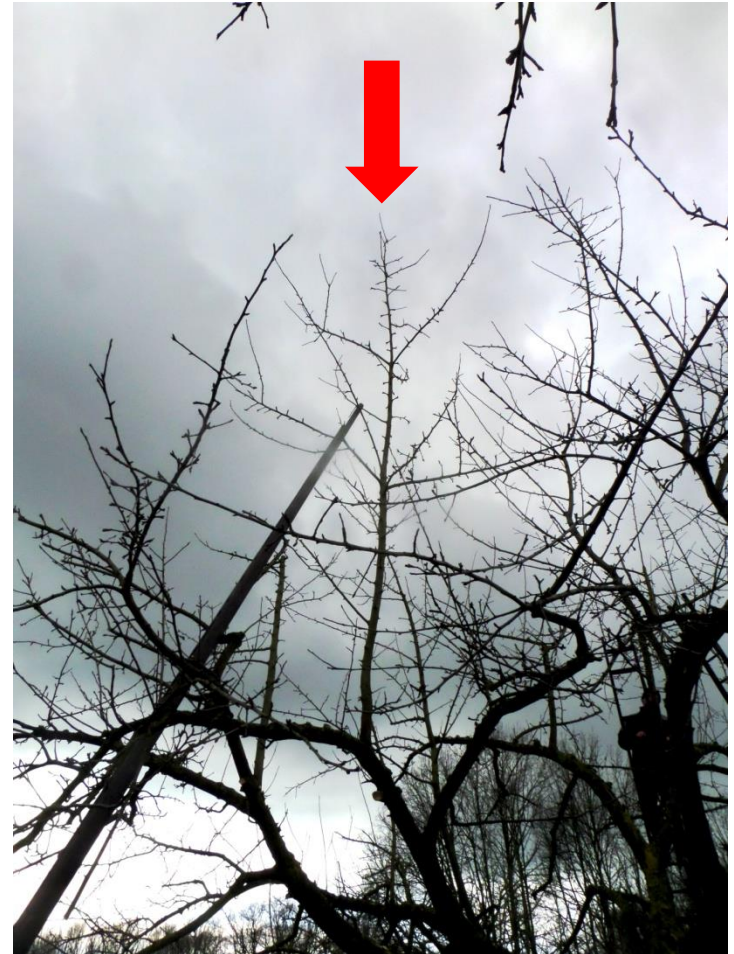
Onevenwichtige kroonopbouw

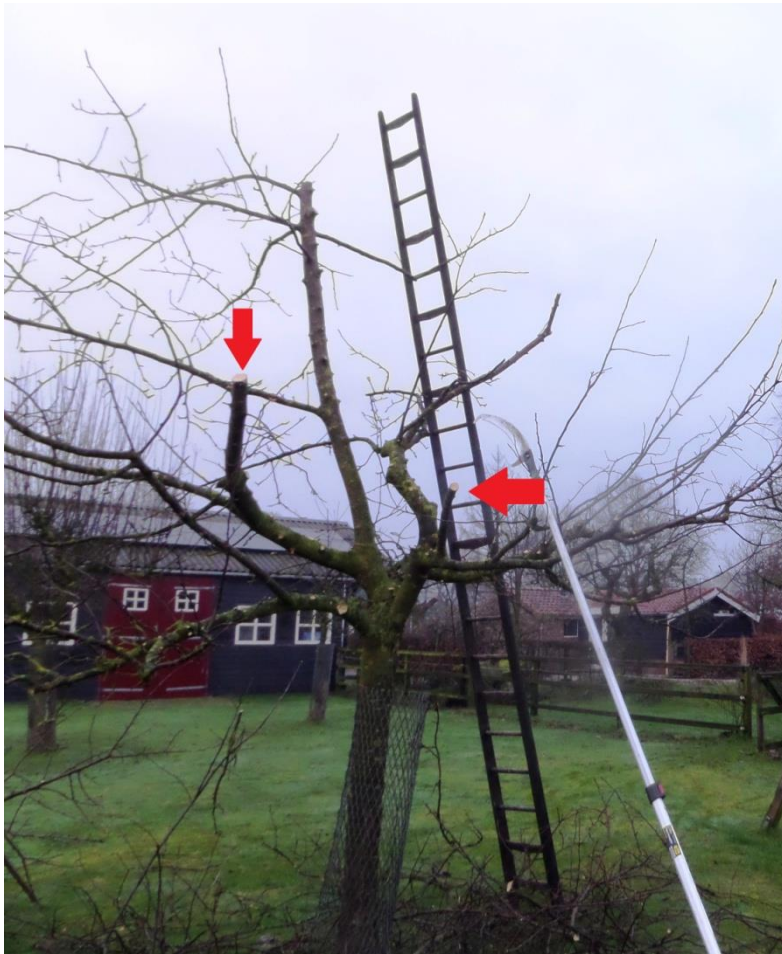
- Soms onevenwichtig opgebouwd.
- Links op de foto te weinig hoogte in de kroon en te veel horizontale groei
- Daar met steile nieuwe takken proberen hoogte te maken.
- Maar wel het dikke horizontale deel na de nieuwe hoogtelijn weghalen. Anders trekt die teveel energie!

Waar nieuwe hoogte maken?

- In het midden soort zuiger (4jarig).
- Laten staan om nieuwe hoogte te maken aan die kant van de kroon
- Proberen niet te ver naar buiten, zo dicht mogelijk naar het midden.
- Op de foto: takken worden wel vruchtbaar: inknippen voor nieuwe groei ipv vruchtdracht!

Nieuwe hoogte maken

- Regelmatig bij oude opbouw met harttak te weinig hoogte in delen van de kroon
- Geforceerd nieuwe hoogte maken door:
- Flink inkorten gesteltakken om sterke nieuwe, steile scheuten te krijgen.

Ook bij peren opbouw met meer hoogtelijnen mogelijk en makkelijk

- Harttak natuurlijker bij peer.
- Wel lastiger om hoogte in bedwang te houden.
- Makkelijker met meerdere hoogtelijnen.
- Vaak wel wat steilere stand dan bij appels
- Maar boom wordt zo ook breder, en past beter in een plantverband waarbij ook appels staan (8-12m).

Peer met harttak

- Peer met harttak blijft vaak relatief smal.
- Lange tijd alleen maar mogelijk om ladder tegen de stam aan te zetten.
- Deze boom groeit slecht. Waarschijnlijk een zwakkere onderstam.

Peren zijn steile groeiers

- Peren in jeugdfase vaak steile groei (bijv. suikerpeer op de foto).
- Naar buiten knippen helpt niet veel.
- Regelmatig gaan zijtakken echter wel doorhangen door vruchtdracht.
- Zie rechterkant kroon van deze suikerpeer
- Vruchtdracht bij peer is dus gunstig voor zijwaartse groei!

Ook bij peren vooral uitdunnen

Boom niet te hoog laten worden?

- Boom wordt te hoog?
- In jeugdfase moeilijk te stoppen: wil groeien!
- Dus veel en sterk reactiehout als je op zijtakken terugzet.
- Alternatief: boom met rust laten en vruchtbaar laten worden.
- Daarna hoogte eruit halen, met vaak minder reactie doordat er veel energie gaat zitten in de vruchtdracht!

Opbouw pruimen

- Pruimen hebben vaak vrijere vorm
- Ook hier bij evenwichtige opbouw vooral uitdunnen.
- Oppassen voor te harde hoogtegroe
- Dus zonder harttak opbouwen!

Driepoten en ladders

- Eerste jaren driepoot heel handig.
- Tot bomen ca. 5m hoog worden. Zie foto.
- Kan nog net met driepoot.
- Jaar erop smalle lichte ladder tegen stevigste takken zetten.

Gebruik driepoot

- Driepoot niet naast de boom zetten.
- Maar zoveel mogelijk tussen de takken in de kroon.
- Is veiliger en daardoor hoef je ook minder vaak de ladder te verzetten.

Ladderzet in puberboom

- Bij appel duimdikke gesteltakken al sterk genoeg.
- Ladder wel steil zetten.
- Proberen tegen zoveel mogelijk takken aan te zetten voor steun.
- Toch regelmatig meer binnenin de boom ladder zetten tegen dikkere takken. Aan buitenkant vaak nog niet stevig genoeg.

Tijdelijke ladderzetten

- Puberboom is in de groei: kroon groeit naar boven en buiten.
- Dat betekent dat ladderzetten dus ook tijdelijk zijn.
- Op foto stond de ladder 3 jaar geleden bij zet 1, nu bij zet 2
- Over 3 a 4 jaar waarschijnlijk weer een meter verder naar buiten bij zet 3.

